

Har redaksjonskomiteen fortsatt betydning?

LEDER

OLA DALE

E-post: ola.dale@ntnu.no

Ola Dale (f. 1948) er professor ved Institutt for sirkulasjon og bildediagnostikk, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, og ved Forskningsavdelingen, St. Olavs hospital. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ERIK MAGNUS BERNTSEN

Erik Magnus Berntsen (f. 1982) er ph.d., spesialist i radiologi ved St. Olavs hospital og førsteamanuensis i radiologi ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

METTE BREKKE

Mette Brekke (f. 1953) er professor ved Avdeling for allmenntmedisin, Universitetet i Oslo, og fastlege ved Kurbadet legesenter. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ANNE HØYE

Anne Høye (f. 1961) er professorstipendiat ved Universitetet i Tromsø og overlege ved Universitetssykehuset Nord-Norge. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

OLE-ERIK IVERSEN

Ole-Erik Iversen (f. 1945) er professor emeritus ved Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen, og ved Kvinneklinikken, Haukeland universitetssykehus. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

ANE BRANDTZÆG NÆSS

Ane Brandtzæg Næss (f. 1989) er turnuslege i Vestnes kommune. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

TORBEN WISBORG

Torben Wisborg (f. 1956) er overlege ved Akuttavdelingen, Finnmarkssykehuset, Klinikk Hammerfest, professor ved Universitetet i Tromsø og leder for Nasjonal kompetansetjeneste for traumatologi, Oslo universitetssykehus, Ullevål. Forfatter har fylt ut ICMJE-skjemaet og oppgir ingen interessekonflikter.

Tidsskriftets 80 år gamle redaksjonskomité er omorganisert for en ny tid.

Redaksjonskomiteen ble opprettet i 1938 (1). I årene før ble Tidsskriftet redigert av både

redaktør og generalsekretær. Ansvarsfordelingen dem imellom var uklar – det ble sagt at «en artikkel kunne bli refusert av den ene, men godkjent av den andre» (1). I 1938 døde redaktør Carl Schiøtz, og generalsekretær Jørgen H. Berner fikk for første gang en eksternt sammensatt redaksjonskomité: Carl Semb (1895–1971), Axel Strøm (1901–1985) og Hans Jacob Ustvedt (1903–1982) (1).

I 2008 tok daværende leder av redaksjonskomiteen, Guri Rørtveit, initiativ til en gjennomgang av dens rolle og oppgaver. Dette munnet ut i arbeidsbeskrivelsen *Redaksjonskomiteen for TDNLF*, som ble publisert på nett (2). Komiteens målsetting var å bistå Tidsskriftets redaktør ved å gi råd om strategiske og driftsmessige valg. Redaksjonskomiteen fulgte opp med en lederartikkel, der det ble redegjort for konkrete aktiviteter og problemstillinger som ble tatt opp (2). Dette kunne være publiseringsstrategier, håndtering av manus og Tidsskriftets økonomi. Redaksjonskomiteen ønsket også å være bindeledd mellom lesere/bidragstivere og redaksjonen. Det ble eksplisitt klargjort at redaksjonskomiteen ikke skulle være involvert i ordinært redaksjonelt arbeid, da det ville være i strid med Redaktørplakaten (3, 4), men komiteen så for seg en rolle som medspiller og rådgiver for redaktøren i en eventuell konflikt med Legeforeningen (2).

Redaktørskiftet i 2015 synliggjorde behovet for klargjøring av Tidsskriftets forhold til Legeforeningen som eier (3), ikke minst fordi redaktørene for de fem største internasjonale legetidsskriftene henvendte seg til oss og stilte spørsmål om prosessen. Redaksjonskomiteen ble derfor pådriver for en omfattende gjennomgang og revisjon av organiseringen. Legeforeningens styrende organer bifalt dette og nedsatte et utvalg for å belyse saken. Utvalgets mandat var å «vurdere alle forhold mellom Tidsskrift for Den norske legeforening og Legeforeningen som eier, herunder hvordan redaktøren for Tidsskriftet kan ivareta utøvelse av sin myndighet og sitt ansvar etter redaktørplakaten og Vancouver-erklæringen, redaksjonskomiteens rolle og ansvar, sentralstyrets og landsstyrets rolle og ansvar, kommunikasjonsveier og rapporteringsrutiner, hvordan eventuell uenighet med eier skal håndteres, og eventuelle lovendringer som følge av gjennomgangen». En viktig målsetting var å organisere Tidsskriftets forhold til sin eier i tråd med anbefalingene fra International Committee of Medical Journal Editors (ICMJE) (5). Utvalget var sammensatt med omhu. Spesielt interessante var innspillene fra de eksterne deltakerne: Presseforbundet, Fagpressen og redaktøren av det danske tidsskriftet *Ugeskrift for læger*. Disse stusset på både redaksjonskomiteens rolle og at eieren var representert der.

Utvalgets anbefalinger, som ble enstemmig vedtatt av Legeforeningens landsstyre i 2016, inkluderte at målsettingen for redaksjonskomiteen slik den var formulert i 2009 (2) ble tatt inn i foreningens lover. Redaksjonskomiteen ble gjort om til et organ utnevnt av sjefredaktøren, uten representasjon fra eier. Utvalget anbefalte også å opprette et nytt råd, tidsskriftrådet, som skal involveres i ansettelse, evaluering og eventuell oppsigelse av sjefredaktøren. Redaksjonskomiteens leder er fast medlem av tidsskriftrådet.

Redaksjonskomiteens rolle er nå i samsvar med anbefalingene fra ICMJE (5) og Redaktørplakaten (4). Kursen som ble staket ut i 2009 fastholdes (2) – faste diskusjoner om Tidsskriftets strategi og veivalg, økonomi og manusbehandling. Det innebærer ikke bare analyser av status og sammenligning med foregående år, men også innspill til redaksjonelle prosesser – som for eksempel å anbefale at antallet manusrevisjoner holdes lavest mulig. Dette er viktig, fordi det er på slike konkrete punkter det klages til oss – noen ganger med rette, andre ganger med urette. Våre plikter er som før å delta på redaksjonskomitémøtene, vurdere og eventuelt selv skrive lederartikler og arrangere regionale møter med Tidsskriftets faglige medarbeidere. Hvert møte har «Innspill fra fagmiljøene» som fast sakspunkt. Dessuten arrangerer komiteen årlige regionale møter med Tidsskriftets faglige medarbeidere. Ny post på våre møter er orientering og diskusjon om Tidsskriftets stilling i den internasjonale medisinske publikasjonsverdenen og vurdering av et nummer inklusive nettsiden én gang hver i løpet en periode. Vi har hatt et strategiseminar og utført en analyse av Tidsskriftets styrker, svakheter, muligheter og trusler. Basert på dette gir vi råd til

redaksjonen om forhold som kan inngå i Tidsskriftets strategi og handlingsplaner.

Vi er i det store og det hele imponert over innsatsen i Tidsskriftets redaksjon. Vi er glade for å kunne bidra i utvikling av Legeforeningens mest regelmessige og håndfaste medlemsfordel og vi tror at en overveldende del av lezerskaren deler denne oppfatningen med oss. Vi inviterer alle til å kontakte oss med råd og kommentarer om forhold som har betydning for vårt alles tidsskrift også fremover.

LITTERATUR:

1. Schiøtz A. Mellom legekunst og vitenskap–Tidsskriftet 1906-56. Tidsskr Nor Lægeforen 2006; 126: 3300 - 4. [PubMed]
2. Rørtveit G, Staff A, Schem BC et al. Hva gjør Tidsskriftets redaksjonskomité? Tidsskr Nor Legeforen 2009; 129: 175. [PubMed][CrossRef]
3. Brean A. Tydeligere og bedre. Tidsskr Nor Legeforen 2016; 136: 977. [PubMed][CrossRef]
4. Redaktørplakaten. 2017. Redaktørplakaten. <http://www.nored.no/Redaktoerplakaten/Redaktoerplakaten> (29.3.2017).
5. Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals. <http://icmje.org/icmje-recommendations.pdf> (29.3.2017).

Publisert: 18. september 2017. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.17.0342
© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no